

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/75/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7612221752
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7612221752.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudkýň JUDr. Jarmily Sopkovej Maximovej a JUDr. Zuzany Matyiovej vo veci žalobkyne S. X., J.. XX.X.XXXX, G. E., Z. XXX/X, zast. JUDr. Jánom Burocim, advokátom, so sídlom Spišská Nová Ves, Chrapčiakova 7, proti žalovanej V. X. Ž. K., M..N., N. N. H., A. X, F.: XXXXXXXX, zast. JUDr. Gabrielom Gulbišom, advokátom, Košice, Boženy Němcovej 22, o zrušenie rozhodcovského rozsudku, o odvolaní žalovanej proti rozsudku 1C 355/2012-96 z 24.5.2013 Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Žalobkyni sa priznáva náhrada trov odvolacieho konania vo výške 67,88 €, ktorú je žalovaná povinná zaplatiť JUDr. Jánovi Burocimu, advokátovi, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa (ďalej aj „súd“) rozsudkom zrušil rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, so sídlom Alžbetina XX, H., sp. zn. 2C 101/2012 z 19.1.2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 16.10.2012, a odložil jeho vykonateľnosť do doby právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni v prospech jej právneho zástupcu trovy konania vo výške 269,99 € do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves zaplatiť súdny poplatok z návrhu v sume 99,50 € v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Pri rozhodovaní vychádzal zo zistenia, že spor má základ v poistnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi účastníkmi dňa 25.2.2008, ktorá je spotrebiteľskou zmluvou a žalobkyňa má postavenie spotrebiteľa, keďže žalovaná ako poisťovateľ konala v rámci predmetu svojej činnosti a žalobkyňa uzavrela poistnú zmluvu ako fyzická osoba - spotrebiteľ. Právne vec posúdil podľa ustanovení § 1 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 8 ods. 1 a 2, § 12 ods. 6, § 33 ods. 2, § 40 ods. 1 písm. c), j), § 40 ods. 2, § 41 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „ZoRK“), § 37 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“) a predovšetkým skúmal, či rozhodcovská doložka uvedená v rámci Všeobecných poistných podmienok k poistnej zmluve bola medzi stranami dojednaná individuálne, a či bola platne uzavretá. Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že žaloba o zrušenie rozhodcovského rozsudku sp. zn. 2C 101/2012 z 19.1.2012, ktorú žalobkyňa odôvodnila neplatnosťou rozhodcovskej doložky, bola podaná včas a dôvodne. Rozhodcovskú doložku, podľa ktorej všetky vzájomné spory a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní, súd posúdil ako neurčitý právny úkon, ktorý je z tohto dôvodu podľa § 37 a § 39 OZ, aj podľa § 40 ods. 1 písm. c) ZoRK absolútne neplatný, a preto rozhodcovský súd rozhodol vo veci na základe neplatnej rozhodcovskej doložky. Súd konštatoval i existenciu dôvodov pre zrušenie rozhodcovského rozsudku v zmysle § 40 ods. 1 písm. j) ZoRK, keďže z rozhodcovského rozsudku nevyplýva, či rozhodca predmet sporu (ne)posudzoval ako neprijateľnú zmluvnú podmienku (§ 53 ods. 4 OZ),

či toto ustanovenie Všeobecných poistných podmienok bolo individuálne dojednané, a zároveň súd poukázal na to, že z predloženého Záznamu o požiadavkách a potrebách klienta k poistnej zmluve č. XXXXXXXXXXXX nevyplýva, že by o predmete rozhodcovského konania žalovaná touto formou žalobkyňu vôbec poučovala. Z uvedených dôvodov žalobe vyhovel a zrušil napadnutý rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice, M. XX v H. sp. zn. 2C 101/2012 z 19.1.2012. Za dôvodný považoval aj návrh žalobkyne na odklad vykonateľnosti napadnutého rozhodcovského rozsudku, ktorému vyhovel po splnení zákonných predpokladov v zmysle § 40 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z.z. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. Žalobkyni, ktorá mala vo veci plný úspech, priznal náhradu trov konania pozostávajúcich z účelne vynaložených trov právneho zastúpenia vo výške 262,99 € podľa vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. O povinnosti žalovanej zaplatiť súdny poplatok vo výške 99,50 € rozhodol podľa § 2 ods. 2 prvá veta a § 4 ods. 2 písm. za/ zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, keďže žalobkyňa bola v konaní oslobodená od platenia súdnych poplatkov a súd jej návrhu vyhovel, pričom výšku súdneho poplatku určil podľa položky 1 písm. b) Sadzovníka súdnych poplatkov.

Rozsudok napadla včas podaným odvolaním žalovaná z odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a) O.s.p. (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.), a § 205 ods. 2 písm. c) a písm. f) O.s.p. Namietala správnosť rozsudku z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a nesprávnej aplikácie ust. § 40 ods. 1 písm. c) a j) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní na daný prípad. Poukázala na skutočnosti uvádzané vo svojom vyjadrení k žalobe, kde označil listinný dôkaz, a to „Záznam sprostredkovateľa poistenia o požiadavkách a potrebách klienta z 25.2.2008“. Súd v napadnutom rozhodnutí tento dôkaz akceptoval a vyhodnotil rozhodcovskú doložku ako individuálne dojednanú. Bola toho názoru, že v konaní jednoznačne preukázala, že žalobkyňa bola informovaným spotrebiteľom, a to už od uzavretia poistnej zmluvy. Namietala posúdenie jej statusu ako spotrebiteľa a tvrdila, že žalobkyňa nemá typické postavenie spotrebiteľa, a napriek tomu jej súd poskytol zvláštnu formu ochrany v tomto prípade, i keď žalobkyni boli poskytnuté všetky relevantné informácie sprostredkovateľom poistenia (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 32 Odo 229/2006 z 30.5.2007). Intenzitu takejto súdnej ochrany poskytnutej žalobkyni chápe žalovaná ako zneužitie práva, ktoré by takúto prirodzenú ochranu používať nemalo. Postup a rozhodovanie súdu je podľa nej v rozpore so základnými zásadami právnej spoločnosti, v ktorej nemôže byť prijateľné, aby podnikateľ niesol všetky riziká zmluvného vzťahu a spotrebiteľ neniesol fakticky žiadnu zodpovednosť. Súd prestúpil svojim rozhodnutím štandard ochrany poskytovanej priemernému spotrebiteľovi, pretože ani úijné štandardy neposkytujú takémuto navrhovateľovi absolútnu ochranu. Súd preto nesprávne aplikoval ustanovenia § 40 ods. 1 písm. c) a j) zákona o rozhodcovskom konaní na daný prípad, keď zo zisteného skutkového stavu vyplýva, že obe strany si rozhodcovskú doložku individuálne vyjednali. Rozhodcovské konanie začalo prebiehať formou skráteného konania, v ktorom mali jeho účastníci rovnaké právne postavenie a právo na prístup k rozhodcovskému súdu žalobkyni upreté nebolo. Táto mala možnosť síce v kratšej lehote, ale bez obmedzení napadnúť rozhodcovský rozsudok odporom ako opravným prostriedkom, ktorým by účinne došlo k jeho zrušeniu a k obnoveniu riadneho civilného procesu pred rozhodcovským súdom. Tvrdila, že súd nesprávne vyhodnotil, že v rozhodcovskom konaní neboli aplikované v správnej podobe predpisy (slovenské aj úijné) na ochranu spotrebiteľa. Vzhľadom k absencii slovenskej judikatúry k predmetnej problematike poukázala na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 3227/07 z 8.3.2011, ktorý riešil podstatu rozhodcovského konania a ktorým došlo v ústavnom názore k posunu tak, že ide o nachádzanie práva súkromnoprávnym subjektom analogickým a ekvivalentným k súdnemu konaniu a v súlade s platným právom. Tento nález prekonal doterajšiu zmluvnú teóriu a potvrdil jurisdikčný základ rozhodcovského konania vychádzajúci zo zmluvnej autonómie strán. Z tohto možno dovodiť bezprostrednú záväznosť platného práva pre rozhodcov a ich povinnosť platné právo aplikovať. Z tohto nálezu vyplýva, že nie je dôvod pochybovať, že v rozhodcovskom konaní by neboli naplnené podmienky vyplývajúce zo spotrebiteľskej ochrany na európskej úrovni. Rozhodcovské konanie je druhom civilného procesu a prejednanie veci pred rozhodcom nie je možné v žiadnom prípade chápať ako popretie právnej ochrany, ale ako jej prenesenie zo súdu na rozhodcu. Súdny môžu vykonávať aj tu svoju obmedzenú kontrolnú funkciu, avšak rozsah kontroly musí byť starostlivo vyvážený tak, aby na jednej strane nebolo upreté pravidlo, že i v konaní pred rozhodcom má byť poskytovaná právna ochrana a na strane druhej, aby tým neboli zotreté výhody rozhodcovského konania, a tak i jeho praktická využiteľnosť. Rozhodcovský rozsudok nadobudol právoplatnosť, pretože ho žalobkyňa nenapadla odporom ako opravným prostriedkom. Súd túto podstatnú predbežnú otázku v napadnutom rozhodnutí opomenul podrobiť súdnemu prieskumu, a to i napriek tomu, že mal k dispozícii rozhodcovský spis Arbitrážneho

súdu v Košiciach sp. zn. 2C/101/2012. Žalovaná v doterajšom konaní i naďalej trvá na svojej žalobe voči žalobkyni podanej listom zo dňa 2.1.2012 rozhodcovskému súdu a žiada, aby súd o nej ďalej konal až do skončenia veci (§ 43 ods. 1 ZoRK). Z tohto listinného dôkazu sa mal súd tiež zaoberať aj ďalšou právne významnou otázkou, a to otázkou právnej nárokovateľnosti osobitnej pohľadávky vo výške 61,74 € podľa čl. XVII. bod 7a. Všeobecných poisťných podmienok z 21.5.2007. Namietala tiež, že napadnutým rozhodnutím bez existencie ďalšieho výroku o pokračovaní konania v merite sporu s poukazom na § 43 ods. 1 ZoRK jej bol s konečnou platnosťou upretý prístup ku spravodlivosti na uplatnenie zmluvného nároku zo zaniknutej poisťnej zmluvy od žalobkyne. Podľa žalovanej napadnutým rozsudkom súd nenastolil pre obe strany spravodlivý a právne správny právny stav, ale naopak uprel žalovanej právo na spravodlivé súdne konanie tak, ako to predpokladá v § 43 ods. 1 ZoRK. Súd preto pochybil, keď na daný prípad neaplikoval citované ustanovenie tým, že vo výroku napadnutého rozhodnutia mal rozhodovať aj „o tom, že pokračuje v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe“. Súd tento výrok navyše nepojal do výrokovej časti rozsudku, a preto žalovaná toto pochybenie v postupe súdu namieta týmto odvolaním ako nesprávny právny záver vychádzajúci zo správnych skutkových zistení. Záruka postupu ďalej konať vo veci samej nevyplýva nielen z výroku súdneho rozhodnutia, ale ani z jeho odôvodnenia. Ďalej nesúhlasila s právnym hodnotením súdu o neplatnosti čl. XV. VPP z 21.5.2007. V čase uzavretia poisťnej zmluvy zo dňa 25.2.2008, ktorá bola uzavretá na dobu 45 rokov, a u ktorej žalobkyňa požiadala o jej zrušenie (bola zrušená k 29.12.2009) bol v zmysle všeobecných poisťných podmienok dojednaný postup v rozhodcovskom konaní tak, že pokiaľ žalovaná nezriadi svoj stály rozhodcovský súd (v danom prípade ho nezriadila), poverí osobitnú právnickú osobu zriadením alebo výberom stáleho rozhodcovského súdu. V zmysle týchto dojednaní žalovaná aj konala a poverila Arbitrážny súd Košice, s.r.o. vykonaním rozhodcovského konania tým, že podala tomuto žalobu zo dňa 2.1.2012. Postup dojednania a určenia stáleho rozhodcovského súdu na prejednanie sporu tak bol dodržaný v zmysle čl. XV. VPP. Rozhodcovský rozsudok bol navyše vydaný v skrátanom rozhodcovskom konaní, ktorú skutočnosť súd nepodrobil žiadnemu súdnemu prieskumu. Tento podstatný argument žalovanej tak zostal nepovšimnutý zo strany súdu. Podaným odvolaním napadla aj výrok o priznaní náhrady trov konania žalobkyni, ako súvisiaci, pretože úspech v spore bude možné vysloviť až po konečnom rozhodnutí vo veci samej s poukazom na znenie § 43 ods. 1 ZoRK. V záujme podpory svojich tvrdení a dosiahnutia právnej istoty v rozhodovaní súdov v obdobných veciach poukázala na niektoré rozhodnutia všeobecných súdov (napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 10CoE/51/2011, z ktorého citovala právny názor), ako aj na stabilnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky, v zmysle ktorej nedeliteľnou súčasťou princípov právneho štátu zaručeného podľa čl. 1 Ústavy je princíp právnej istoty. Tento spočíva okrem iného aj v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať (napr. II. ÚS 10/99, II. ÚS 234/03). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). V predmetnom konaní a rozhodnutí súd vyhodnotil rozhodcovskú doložku síce ako individuálne dojednanú, avšak s poukazom na znenie čl. XV. VPP z 21.5.2007 vyriekol, že rozhodcovská doložka je neplatná. Závery súdu o individuálnom dojednaní, ktoré zakladá platnosť rozhodcovskej doložky a na druhej strane o celkovej neplatnosti rozhodcovskej doložky tak vyznievajú rozporuplne. K trovám konania poznamenal, že prinajmenšom jeden z úkonov - vyjadrenie právneho zástupcu žalobkyne zo dňa 19.2.2013 a z 20.3.2013 (vyjadrenie vo veci, ktoré obsahovalo súhlas právneho zástupcu žalobkyne s odročením pojednávania navrhovaným žalovanou), ktoré majú v ostatnom texte takmer identický obsah, nepovažuje odporca za úkon účelne vykonaný právnym zástupcom žalobkyne, a preto nemala byť náhrada trov súdom priznaná. Rovnako je otázna celková úspešnosť žalobkyne v spore, keď súd konštatoval preukázanie individuálne dojednanej rozhodcovskej doložky (dôkazné bremeno tu uniesla žalovaná), a navyše v eventuality ďalšom spotrebiteľskom sporovom konaní o zaplatenie sumy 61,74 € bude rozhodované s konečnou platnosťou a určením úspešného účastníka v spore až následne v ďalšom súdnom konaní. Na základe uvedených skutočností navrhla, aby odvolací súd zrušil uznesenie (správne rozsudok - poznámka odvolacieho súdu) vo všetkých jeho výrokoch a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové konanie a rozhodnutie.

Žalobkyňa sa vyjadrila k odvolaniu, v ktorom uviedla, že zmluvný vzťah medzi účastníkmi konania vznikol na základe prijatia návrhu na uzatvorenie poisťnej zmluvy a spĺňa všetky znaky spotrebiteľského vzťahu, že dostala vopred nadiktovanú formulárovú zmluvu, ktorej obsah nemohla nijakým spôsobom vyjednať a nemožno mať teda pochyb, že obsah zmluvy nebol individuálne dojednaný. Základnou

zásadou spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, t.j. ustanovenie, ktoré spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou neplatnosti takejto podmienky. Neprijateľné podmienky sú absolútne neplatné, teda nie je potrebné sa ich neplatnosti osobitne dovoľávať. Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany zavedený Smernicou Rady č. 93/13 EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho núti k prístúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah (rozsudok Súdneho dvora EÚ z 27.6.2000 *Océano Grupo Editorial a Salvat Editores*, C- 240/98 až C- 244/98, Zb. s 1-4941, bod. 25, ako aj rozsudok z 26.10.2006 *Mostaza Claro*, C- 168/05, Zb. s. 1-10421, bod 25, tiež. č. 37 uznesenia Súdneho dvora EÚ vo veci C- 76/10 *Pohotovosť/Krčková*). Smernica Rady č. 93/13 EHS ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväziť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstoja ako celok (čl. 6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí (napr. rozsudok *Mostaza Claro* bod 37, *Asturcom* bod 51). Citovala ďalej čl. 3 ods. 1 smernice a uviedla, že Súdny dvor dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života (uznesenie Súdneho dvora EÚ vo veci C- 76/10 *Pohotovosť/Krčková*). Ustanovenie § 53 OZ zakotvuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Vychádza predovšetkým z toho, že spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkanú službu alebo tovar koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkanej služby alebo tovaru, čo zodpovedá poctivému prístupu v podnikaní. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Ustanovenie ods. 1 veta druhá zakotvuje širšiu súdnu ochranu spotrebiteľa aj vo vzťahu k esenciálnym zložkám zmluvy. Ustanovenie § 53a OZ sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné (§ 53 ods. 1, 4). Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa, a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou (§ 53 ods. 5). Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu dodávateľom predložené, pričom často, vzhľadom na ich právnický jazyk a ich rozsiahlosť nemá možnosť či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Podľa názoru žalobkyne prvostupňový súd nemal možnosť žalobe nevyhovieť, nakoľko by porušil právne predpisy SR, princípy súkromného práva (princíp proporcionality), ale došlo by aj k porušeniu záväzkov SR vyplývajúcich z členstva v Európskej únii. Rozhodcovský rozsudok vydaný v spotrebiteľskej veci je v rozpore so zákonom, ak rozhodcovská zmluva (či už uzavretá vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky), na ktorej sa zakladá právomoc rozhodcovského rozsudku, nebola vôbec uzatvorená alebo bola uzatvorená neplatne. Súdom v konaní o zrušení rozhodcovského rozsudku sa umožňuje skúmať právomoc rozhodcovského súdu v súvislosti s existenciou rozhodcovskej zmluvy, resp. jej neplatnosti. Žalovaná mala predložiť žalobkyni taký návrh na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, pri ktorom by mala možnosť návrh prijať alebo ho odmietnuť. Na rozdiel od toho žalobkyňa bola nútená svojim podpisom poistnej zmluvy vyhlásiť, že „bola oboznámená so Všeobecnými poistnými podmienkami pre životné poistenie Prvej česko-slovenskej poisťovne Rapid a.s., ktoré sú súčasťou poistnej zmluvy“. Rozhodcovská zmluva uzatvorená so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná voľba vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo ktorá voľba znamená. Žalovaná sa nemohla zodpovednosti zbaviť ani poukazom na princíp „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje), nakoľko pri dôslednej ochrane spotrebiteľa tento princíp musí ustúpiť. K uvedenému citovala právny názor vyslovený v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 M Cdo 9/2012 zo 16.1.2013, v ktorom Najvyšší súd SR uviedol, že „uplatnenie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov realite praktického života, a teda aj zdravému rozumu odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.“ Tvrdila, že rozhodcovskú doložku si osobitne nevyjedнала a nemala na výber vzhľadom na jej splynutie s ostatnými poistnými podmienkami. Mohla len zmluvu ako celok odmietnuť. Rozhodcovskú

doložku je preto potrebné považovať za neplatnú i s odkazom na čl. 3 ods. 1 Smernice 93/13/EHS, a teda § 53 OZ pre hrubý rozpor s dobrými mravmi (§ 40 ods. 1 písm. j/ zák. č. 244/2002 Z.z.). Postup žalovanej pri výbere rozhodcovského súdu podľa článku XV. VPP taktiež vzbudzuje pochybnosti o súladnosti so zákonom, nakoľko žalobkyňa nemala možnosť túto voľbu ovplyvniť. Z rozhodcovského rozsudku sa žalobkyňa taktiež nedozvie, na akom právnom základe sa jej uložila povinnosť uhradiť dlh žalovanej, chyba akákoľvek špecifikácia a trovy rozhodcovského konania sú zjavne neprimerané k výške dlhu. Rozsudok teda navyše zaväzuje žalobkyňu na plnenie neobjektívne a odporujúce dobrým mravom (uzn. Najvyššieho súdu SR z 31.1.2013 sp. zn. 2 Cdo 311/2012). Napokon poukázala na to, že rozhodcovská doložka nadiktovaná žalovanou bola už opakovane vyhodnotená ako neprijateľná uzneseniami Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 122/2011, 2 Cdo 245/2010, 6 Cdo 1/2012, 2 M Cdo 1/2012. Keďže Slovenská republika neaplikuje ustanovenia na ochranu spotrebiteľa dôsledne, čelí zo strany Európskej komisie výzve pre porušenie č. 2012/4165, v ktorej sa konštatuje zo strany súdov a orgánov Slovenska nesplnenie povinností podľa článkov 2, 6, 7 smernice 93/13/EHS, článku 3 písm. a/, článku 5 ods. 6, článku 10 ods. 2, článkov 22 a 23 a článku 24 ods. 1 smernice 2008/48/ES, článku 2 písm. b/ a článku 3 ods. 1 smernice 2005/29/ES, ako aj článku 47 Charty základných práv. Poukázala hlavne na str. 20 - 21 uvedenej výzvy, kde v dôsledku nejasnej doterajšej judikatúry na Slovensku sa Európska komisia obáva, že Slovensko doposiaľ nezabezpečuje dostatočné záruky pre ex offo súdnu ochranu spotrebiteľov, pričom pozitívne hodnotí uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21.3.2012 sp. zn. 6 Cdo 1/2012 (rovnaký žalovaný a rovnaké poistné podmienky), i keď jeho nedostatkom je nedostatočné odôvodnenie a absencia odkazov na judikatúru Súdneho dvora. Vzhľadom na uvedené navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať jej náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní za dva úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia v odvolacom konaní a podanie vyjadrenia k odvolaniu z 27.6.2013, pozostávajúcich z odmeny 120,16 € a 2 x režijný paušál 7,81 €, spolu vo výške 135,78 €.

Odvolací súd prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) s tým, že miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu dňa 14.4.2016 v súlade s § 211 ods. 2 a § 156 ods. 3 O.s.p. a po prejednaní veci v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, c/, d/ a f/ O.s.p., rozsudok potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p., lebo je vecne správny.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Súd prvého stupňa úplne zistil skutkový stav veci, vzal do úvahy všetky rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, resp. vyšli počas konania najavo, neopomenul žiadnu skutočnosť, ktorá vyplynula z vykonaných dôkazov a z tvrdení účastníkov a vykonané dôkazy úplne a správne vyhodnotil vo vzťahu k uplatnenému nároku. Zistený skutkový stav posúdil podľa správnych ustanovení právnych predpisov, ktoré aj správne vyložil a vyvodil správny právny záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky obsiahnutej v čl. XV. Všeobecných poistných podmienok a osobitných zmluvných dojednaniach k poistnej zmluve č. XXXXXXXXXX uzavretej 25.2.2008 medzi žalobkyňou a žalovanou, o splnení zákonných podmienok na zrušenie rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C 101/2012 z 19.1.2012 podľa § 40 ods. 1 písm. c) a j) zák. č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní (v znení účinnom do 31.12.2014) a dôvodnosti podanej žaloby.

Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi, ku ktorým dospel súd prvého stupňa, ako aj so správnymi dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu v súlade s cit. ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje. Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní dospel k správne právnemu záveru o neplatnosti rozhodcovskej doložky (zmluvnej podmienky) obsiahnutej v čl. XV. VPP a osobitných zmluvných dojednaniach k poistnej zmluve uzavretej medzi žalobkyňou a žalovanou, na základe ktorej Arbitrážny súd Košice rozhodol o návrhu žalovanej napadnutým rozhodcovským rozsudkom. Na danú vec súd aplikoval relevantnú právnu úpravu v oblasti ochrany spotrebiteľa a spotrebiteľských zmlúv, ako aj zodpovedajúcu judikatúru Súdneho dvora EÚ a vo svojom rozhodnutí veľmi podrobne a presvedčivo vysvetlil dôvody, ktoré ho viedli k záveru o neplatnosti rozhodcovskej doložky, s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na tieto dôvody odkazuje.

Skutočnosti a námietky, ktoré žalovaná uviedla v odvolaní v rámci uplatnených odvolacích dôvodov (podľa § 205 ods. 2 písm. a/, c/ a f/ O.s.p.), nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových a právnych záverov, na ktorých je rozhodnutie založené, a neumožňujú ani záver o vadách konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie o podanej žalobe. Odvolanie žalovanej preto nemožno považovať za opodstatnené a uplatnené odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú dané.

Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalovanej odvolací súd dopĺňa, že pri právnej úprave spotrebiteľských zmlúv zákon vychádza zo zásady ochrany spotrebiteľa ako tzv. slabšej zmluvnej strany (toto postavenie vyplýva zo skutočnosti, že spotrebiteľ je z hľadiska informovanosti a vyjednávacej pozície v slabšom postavení a nemá možnosť individuálne ovplyvniť obsah zmluvy vopred pripravenej dodávateľom), a tiež zo zásady neprípustnosti zneužívania monopolného postavenia dodávateľov ako tzv. silnej zmluvnej strany. V ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka zákonodarca vymedzil všeobecnú zásadu, podľa ktorej spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať také ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (tzv. neprijateľné podmienky). To neplatí iba v prípade, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa však nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (§ 53 ods. 2 OZ). Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka (znenie účinné do 31.12.2014) neprijateľnou podmienkou uvedenou v spotrebiteľskej zmluve je aj ustanovenie, ktoré vyžaduje v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Z cit. ustanovení vyplýva, že medzi neprijateľné podmienky Občiansky zákonník (v znení účinnom do 31.12.2014) príkladmo zahŕňa aj dojednanie rozhodcovskej doložky, vyžadujúcej od spotrebiteľa riešenie sporov s dodávateľom výlučne v rozhodcovskom konaní.

V posudzovanom prípade rozhodcovská doložka, podľa ktorej všetky vzájomné spory účastníkov a sporné nároky z poistenia budú rozhodnuté v rozhodcovskom konaní pred stálym rozhodcovským súdom zriadeným poisťovňou, príp. vytvoreným podľa potreby od prípadu k prípadu troma fyzickými osobami poverenými na výkon rozhodcu zo strany poisťovne, bola žalovanou uvedená (bez akejkoľvek účasti žalobkyne) vo formulárovej listine v čl. XV. VPP a osobitných zmluvných dojednaniach k poistnej zmluve uzavretej 25.2.2008. Rozhodcovská doložka vyžaduje od žalobkyne ako spotrebiteľa, aby prípadné spory so žalovanou vzniknuté z poistnej zmluvy riešila výlučne v rozhodcovskom konaní, pričom zveruje žalovanej poisťovni právo vybrať a poveriť konkrétnych rozhodcov na riešenie sporov, čím znevýhodňuje žalobkyňu (spotrebiteľa) a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v jej neprospech, a preto táto zmluvná podmienka je neprijateľná, a teda aj z tohto dôvodu v zmysle § 53 ods. 5 OZ je absolútne neplatná. Neplatná rozhodcovská doložka (zmluva) nemôže založiť právomoc rozhodcovského súdu na prejednanie sporov medzi účastníkmi vzniknutých z uzavretej poistnej zmluvy, a rozhodcovský rozsudok Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C 101/2012 z 19.1.2012 bol takto vydaný v rozpore so zákonom. Žalobkyňa sa preto podanou žalobou dôvodne domáha jeho zrušenia podľa § 40 ods. 1 písm. c), a tiež z dôvodu podľa § 40 ods. 1 písm. j) zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov.

Odvolací súd nezistil ani žiadne vady v procesnom postupe (konaní) súdu, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie v prejednávanej veci (uplatnený odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p.).

K odvolacím námietkam žalovanej a pre ďalší postup súdu v konaní odvolací súd napokon poukazuje na ust. § 47 ods. 1 zák. č. 335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1.1.2015 (v spojení s prechodným ust. § 73), z ktorých vyplýva, že po právoplatnosti rozhodnutia o zrušení rozhodcovského rozsudku z dôvodu neplatnosti spotrebiteľskej rozhodcovskej zmluvy a nemožnosti riešiť predmet sporu v spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní, súd na návrh niektorého z účastníkov spotrebiteľského rozhodcovského

konania bude pokračovať v konaní vo veci v rozsahu uvedenom v žalobe alebo v rozsahu uvedenom vo vzájomnej žalobe, a rozhodne o spornom nároku z poistného vzťahu.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny vo výroku o zrušení rozhodcovského rozsudku Arbitrážneho súdu Košice sp. zn. 2C 101/2012 z 19.1.2012, ako aj v súvisiacich výrokoch o odklade vykonateľnosti rozhodcovského rozsudku, o trovách konania a poplatkovej povinnosti žalovanej.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 142 ods. 1, § 224 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1, 2 O.s.p. Žalobkyňa mala v odvolacom konaní úspech a uplatnila právo na náhradu trov odvolacieho konania, preto jej odvolací súd priznal náhradu trov právneho zastúpenia pozostávajúcich z odmeny advokáta za vyjadrenie k odvolaniu z 27.6.2013 v tarifnej sadzbe 60,07 € a paušálnej náhrady hotových výdavkov 7,81 €, spolu vo výške 67,88 € podľa § 11 ods. 1 písm. a), § 15 písm. a) vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov, a žalovanej uložil povinnosť zaplatiť ju zást. žalobkyne JUDr. Jánovi Burocimu, advokátovi, v súlade s § 149 ods. 1 O.s.p., v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Odvolací súd súčasne pripomína súdu prvého stupňa povinnosť vyrubiť žalovanej súdny poplatok, resp. jeho doplatok do správnej výšky 331,50 € podľa položky č. 3 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, podľa ktorej zo žaloby o zrušenie rozhodcovského rozhodnutia vydaného rozhodcom je určený súdny poplatok vo výške 331,50 €. Keďže napadnutým rozsudkom bola žalovanej určená povinnosť zaplatiť súdny poplatok iba vo výške 99,50 €, súd prvého stupňa, ktorý je poplatkovým súdom, preto rozhodne o doplatku súdneho poplatku postupom podľa § 12 ods. 1, 3 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.